

RENE LONTIE

(1920 – 2000)

Hij wordt geboren te Leuven op 16 mei 1920.

Opleiding

Hij wordt doctor in de Wetenschappen aan de Katholieke Universiteit van Leuven in 1942 bij prof. J.C. Jungers, fysische scheikunde, en daarna als NFWO-aspirant bij prof. P. Putzeys (1897 – 1983), die doctoraatstudenten bij de apothekers begeleidt. In 1946 vertrekt hij naar de Harvard Medical School in Boston (USA) om er zich toe te leggen bij prof. E. J. Cohn op het afzonderen van eiwitten en op de methoden voor het bepalen van hun fysico-chemische eigenschappen.

Professionele loopbaan

Ondertussen wordt prof. Putzeys belast met het inrichten van de sectie biochemie en het doceren van de cursus biochemie. R. Lontie wordt teruggeroepen uit de US om de cursus analytische chemie met practicum over te nemen in het Farmaceutisch Instituut. Hij wordt docent en thesisleider in de richting biochemie. In 1951 wordt hij benoemd tot gewoon hoogleraar. Het is een moeilijke start in de kelder van het Fysiologisch Instituut met enkele eenvoudige apparaten. Dank zij het Marshall-plan kan hij in de jaren 1950 nieuwe en beter aangepaste toestellen kopen of zelf ontwerpen, waaronder 2 tegenstroomverdelers. Het labo wordt versterkt met 2 assistenten in 1961 en groeit snel uit tot 44 medewerkers en studenten.

Na het emeritaat van prof. Putzeys in 1968 staat hij in voor de cursussen biochemie en analytische scheikunde aan de 2^e licentie scheikunde en 1^e licentie biologie met practica. Hij wordt afdelingsverantwoordelijke. Hij ontvangt het emeritaat in 1985.

Wetenschappelijke betekenis

Reeds als aspirant NFWO komt hij in contact met zijn latere passie : de metaalproteïnen, vooral koperhoudend hemocyanine en met lichtverstrooiing die een bijkomende methode zou worden om moleculaire massa's af te leiden. Het wordt het startpunt van een studie waaraan hij zijn hele loopbaan zal wijden. Dank zij de IRSIA-IWONL steun doet hij ook onderzoek over gerstproteïnen met een vertakking naar polyfenolen van bier en over melkproteïnen met uitlopers naar beta-lactoglobulinen en thiolproteïnen. Met een zelfgebouwde aminozuuranalyser kan hij proteïnen sequenceren en de vergelijkende spectroscopische studie er van uitvoeren.

Hij werkt zeer nauwkeurig en eist dit ook van zijn studenten, van wie hij verwacht dat zij zijn bondige en geconcentreerde cursussen zelf aanvullen. “Je werk moet de strengste kritiek kunnen doorstaan” is zijn raad. Als leraar wil hij vooral inzicht geven op moleculair niveau.

Hij wordt vaak bestempeld als “de meest belezen man van Leuven”. In het labo en zelfs op straat heeft hij steeds een boek of tijdschrift op zak. Deze literatuur heeft hij, samen met eigen onderzoekswerk, verwerkt in zijn boek uitgegeven in 1984 in drie volumes “Copper Proteins and Copper Enzymes”.

Veel congressen in binnen- en buitenland kunnen op zijn medewerking rekenen. Reeds in 1954 is hij voorzitter van het symposium over de structuur van proteïnen, ingericht door de Vlaamse Chemische Vereniging (VCV) op 15 – 16 mei 1954 te Leuven. Van deze vereniging is hij algemeen voorzitter van 1960 tot 1965. Hij is ook voorzitter van het 3^e Internationaal Symposium over de hemocyaninen in 1971 te Leuven en in 1989 medeorganisator van de 9^e editie, telkens met uitgebreide proceedings.

Hij is (co-)promotor van 300 licentiaatsverhandelingen en 78 doctoraatsthesisen. Hij is auteur of medeauteur van 270 publicaties.

Vele hobby's

Hij heeft belangstelling voor de geschiedenis van de wetenschappen. Hij is voorzitter van het organiserend comité van de tentoonstelling “300 jaar chemie te Leuven 1685 – 1985”.

Hij is een groot liefhebber van klassieke muziek, vooral uit de barokperiode, van (kunst-)boeken en oude gebouwen. Hij is een uitstekend fotograaf, zoals blijkt uit zijn dia's van zijn reis naar China op vraag van de rector Mgr. H. Van Waeyenbergh (1891 – 1971). Hij heeft ook een grote interesse voor talen. Hij doceert in het Nederlands en het Frans, spreekt vloeiend Engels en Duits en is geboeid door de evolutie van het Leuvens dialect. Weinigen weten dat hij ook een poëet is en zelf zijn gedichten vertaalt in de drie landstalen en in “het Leives”.

Van hem zal het imago blijven van een hard werkend, begaafd en belezen, kritisch en veeleisend hoogleraar. Onderzoek, doceren en zijn labo vallen samen met zijn leven. Toch blijft hij een bescheiden, sober en zeer gevoelig man.

Hij overlijdt te Herent op 11 mei 2000.

Paul Balduck

Zomer 2012